

برنامه جهش تولید در سال ۱۴۰۳ صندوق بازنشستگی

کشوری

محمد دارود صفائی

معاون مدیر کل سرمایه گذاری و مطالعات اقتصادی صندوق بازنشستگی کشوری

با عنایت به نام گذاری هوشمندانه سال ۱۴۰۳ به سال جهش تولید با مشارکت مردم توسط مقام معظم رهبری و همچنین اهمیت افزایش تولید و نقش آن در افزایش بازده اقتصادی بنگاه های اقتصادی تابعه صندوق، تلاش گردید تا بررسی دقیقی در خصوص عوامل اثرگذار بر میزان تولید کالا و خدمات در بنگاه های اقتصادی تابعه صندوق بازنشستگی کشوری و علل بروز آسیب و چالش در این رابطه صورت پذیرد. در همین راستا طی جلسات و مذاکرات متعدد کارشناسی با همکاران محترم و صاحب نظر در هلدینگ ها و بنگاه های اقتصادی منتخب، ضمن ارائه ای گزارشی از میزان تولید در بخش های مختلف صنعت در سال ۱۴۰۲ و برنامه تولید در سال ۱۴۰۳، اهم مشکلات شناسایی شده و سناریوهای قابل طرح و پیگیری به عنوان راه حل مرتفع سازی این عوامل، عنوان گردیده است که شایسته است با بذل اهتمام ویژه، برنامه ریزی لازم در جهت پیمودن مسیر جهش و بهبود تولید و پیاده سازی منویات رهبری، در دستور کار قرار گیرد.

رئوس برنامه ها جهت تحقق شعار سال در صندوق بازنشستگی کشوری

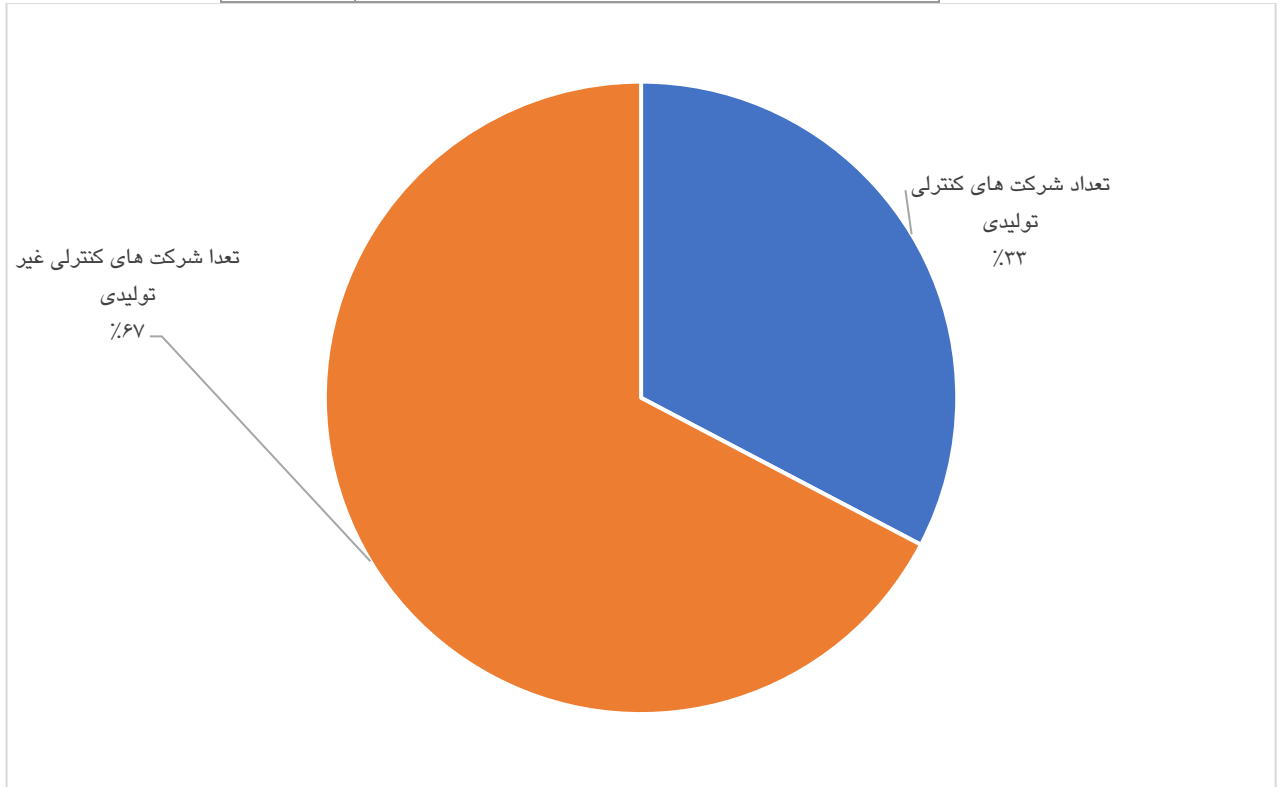

بخش دوم: شرکت های کنترلی تولیدی صندوق و میزان سهم از بازار

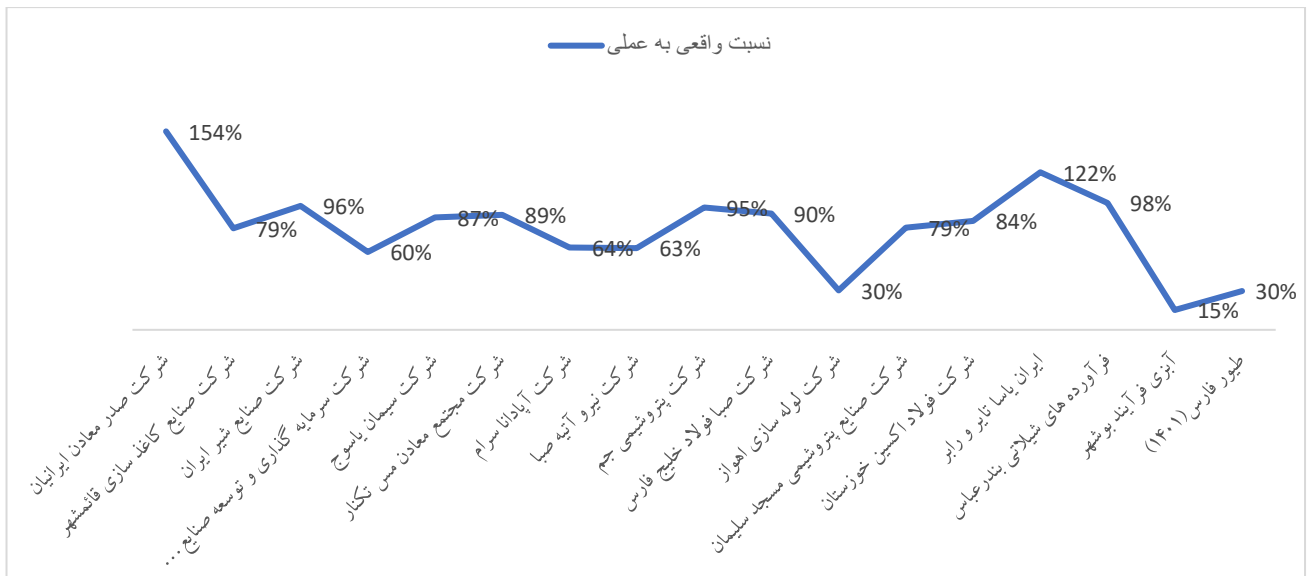
۱-۲- تفکیک تعدادی شرکت های کنترلی تولیدی و غیرتولیدی

شناخت وضعیت فعلی صندوق در میزان تولید کشور، اهمیت بسزایی در فرآیند برنامه ریزی به منظور جهش تولید در سال ۱۴۰۳ دارد. از مجموع ۵۲ شرکت کنترلی لایه اول صندوق، تنها ۱۷ شرکت تولیدی فعال وجود دارد که هرگونه برنامه ریزی در مسیر افزایش تولید، می بایست با در نظر گرفتن این مهم صورت پذیرد. شایان ذکر است تفسیر جهش تولید برای سایر شرکت های حوزه خدماتی (از جمله شرکت های فعال در حوزه خدمات مالی، سرمایه گذاری و املاک) به نحو مقتضی و با توجه به رئوس برنامه های عنوان شده در بخش اول از جمله، هدف-گذاری شیوه های نوین تامین مالی، ورود و پذیرش در بازار سرمایه و تاسیس صندوق های **ETF**، در دستور کار می باشد.

۸۷	تعداد کل شرکتها در لایه اول
۵۲	تعداد شرکتهای کنترلی لایه اول
۱۷	تعداد شرکتهای کنترلی تولیدی لایه اول
۳۵	تعداد شرکتهای کنترلی غیرتولیدی لایه اول

۲-۲- ظرفیت اسمی و عملی شرکت های کنترلی تولیدی

بخش سوم: گزارش میزان تولید در سال ۱۴۰۲ و برنامه سال ۱۴۰۳

همانطور که در بخش ابتدایی و رئوس برنامه های عملیاتی جهت تحقق شعار سال ذکر گردید، صندوق بازنشستگی کشوری در نظر دارد در حوزه های کنترلی فعالیت خود (به شرح موارد ذیل) افزایش حداقل ۲۰ و حداکثر ۳۰ درصدی را در میزان تولید محصولات رقم بزند.

۱- در حوزه صنعت پتروشیمی و به صورت خاص در حوزه محصولات الفینی، صندوق در نظر دارد از ۲.۵ میلیون تن تولید در سال ۱۴۰۲ (از طریق شرکت پتروشیمی جم و شرکت پلی پروپیلن جم) به بیش از ۳ میلیون تن تولید (افزایش ۲۴ درصدی) دست یابد.

۲- در حوزه صنعت پتروشیمی و به صورت خاص در حوزه تولید اوره و آمونیاک با توجه به تکمیل ظرفیت تولید شرکت پتروشیمی مسجد سلیمان و مرتفع شدن مشکلات سنواتی، برنامه تولید ۱.۲ میلیون تن اوره به عنوان حداکثر ظرفیت تولیدی در دسترس (افزایش ۲۲ درصدی) در سال ۱۴۰۳ پایه ریزی گردیده است.

۳- در حوزه صنعت پتروشیمی و شیمیایی و به صورت خاص تولید لاستیک با توجه به سرمایه گذاری صورت پذیرفته جهت تولید لاستیک های توپلس نسل دو در شرکت ایران یاسا تایر و رابر، برنامه تولید ۲۳ هزار تن انواع لاستیک و با رشد ۲۵ درصدی در سال ۱۴۰۳ پایه ریزی گردیده است.

۴- در صنعت هتلداری و گردشگری، با توجه به ظرفیت های موجود در صندوق بازنشستگی کشوری از لحاظ تکمیل بودن زنجیره ارزش از طریق مالکیت دو شرکت هوایمایی (آسمان و چابهار)، دو شرکت فروش تور و بلیط (پرشین گلف و...)، و شرکت های گردشگری اقامتی بزرگی همچون شرکت ایرانگردی و جهانگردی، آراین پارسه کیش، آبدرمانی محلات و... برنامه ریزی های لازم جهت هم افزایی مابین این شرکت ها و رشد حداقلی ۵۰ درصدی درآمد صورت پذیرفته است.

۵- در حوزه صنعت سیمان، صندوق با در اختیار داشتن شرکت سیمان یاسوج، در نظر دارد در سال ۱۴۰۳ با ۲۵ درصد افزایش تولید، میزان تولید سیمان و کلینکر را در سال آینده به حدود ۴۶۰ هزار تن برساند.

۶- صنعت تولید محصولات لبنی به عنوان یکی از صنایع استراتژیک کشور در حوزه امنیت غذایی، از دیگر مواردی است که در سال جهش تولید برنامه ریزی گردیده است با تکیه بر تکنولوژی دانش بنیان با افزایش ۲۲ درصدی تولید، از تولید ۷۱۶ هزار تن محصول لبنی به ۸۷۴ هزار تن افزایش یابد.

۷- با توجه به اصلاحات ساختاری صورت پذیرفته در شرکت های تولید مواد غذایی تابعه صندوق از جمله شرکت شیلاتی بندرعباس، میزان تولید در سال ۱۴۰۳ با افزایش ۲۹ درصدی به ۱۳۸ میلیون قوطی تولید افزایش خواهد یافت.

۸- میزان تولید در صنعت فولاد و معدن به عنوان یکی از صنایع منتخب و استراتژیک صندوق بازنشستگی کشوری با توجه به سرمایه گذاری های صورت پذیرفته در شرکت های تابعه از جمله صبا فولاد خلیج فارس، فولاد اکسین خوزستان، صدر معادن ایرانیان، مس تکنار و... با افزایش ۲۸ درصدی به بیش از ۲.۶ میلیون تن در سال ۱۴۰۳ افزایش خواهد یافت.

۹- در صنعت کاشی و سرامیک با رفع مهم ترین مشکلات سنواتی شرکت آپادانا سرام، مسیر را برای افزایش حداقل ۳۸ درصدی تولید در سال ۱۴۰۳ و دستیابی به تولید ۱۲.۵ میلیون متر مربع کاشی و سرامیک هموار ساخته و برنامه ریزی لازم در این خصوص صورت پذیرفته است.

۱۰- با برنامه ریزی صورت پذیرفته جهت افزایش ظرفیت و راندمان شرکت نیرو آتیه صبا به عنوان مالک نیروگاه تبریز، برنامه سال ۱۴۰۳، تولید ۴.۳ میلیون مگا وات برق می باشد که نسبت به سال ۱۴۰۲ رشد ۲۲ درصدی خواهد داشت.

بخش چهارم: موانع تولید و طرح و برنامه صندوق جهت جهش تولید در سال ۱۴۰۳

۱- نرخ منفی تشکیل سرمایه ثابت (استهلاک سرمایه گذاری): سیاست گذاری غیر دقیق در سنوات اخیر منجر به خروج متناوب سرمایه از شرکت ها و در نتیجه افت شدید میزان سرمایه گذاری در بخش های عملیاتی بنگاه های اقتصادی گردیده است که این اتفاق منجر به فرسودگی تجهیزات و ماشین آلات، افت راندمان تولید و کاهش توان عملیاتی و تولیدی بنگاه های اقتصادی گردیده است.

راه حل و برنامه: بازنگری در سیاست تقسیم سود و تقسیم سود هوشمندانه متناسب با ظرفیت های شرکت های تابعه به منظور تامین بخشی از سرمایه گذاری مورد نیاز ۵۰ همتی پیش بینی شده برای سال آتی.

۲- کمبود سرمایه در گردش و عدم دسترسی به منابع مالی

راه حل و برنامه: استفاده از روش های تامین مالی نظیر انتشار اوراق تبعی، تاسیس پلتفرم های لازم جهت تامین مالی جمعی، تسهیل فرآیند تولید مانند اوراق گام و ایجاد نقش نهاد ثالث/ضامن برای صندوق به منظور حمایت از بنگاه های اقتصادی تابعه و ارائه خدمات اعتباری/تضامنی به زنجیره تولید بنگاه ها.

۳- نامطلوب بودن شاخص بهره وری عوامل تولید:

راه حل و برنامه: به منظور افزایش بهره وری عوامل تولید در بنگاه های اقتصادی تابعه در ۳ حوزه ی سرمایه های انسانی، منابع مالی و فناوری برنامه ریزی دامنه داری از سال ۱۴۰۲ آغاز شده است. طرح تشکیل دفتر راهبری سرمایه های انسانی در هلدینگ ها و بنگاه های اقتصادی تابعه، بازنگری در سیاست های سرمایه برداری و سرمایه-گذاری بنگاه ها و حرکت به سمت بهره گیری از ظرفیت های اقتصادی دانش بنیان جزو رئوس این برنامه ها می باشد که می تواند تأثیر بسزایی در رونق و افزایش میزان تولید بنگاه های اقتصادی تابعه صندوق داشته باشد.

۴- وجود ریسک های عملیاتی در زنجیره ی ارزش تولید: با بررسی های به عمل آمده، چالش های فراوانی در زمینه تامین مواد اولیه و نیز فروش محصولات و خدمات تولیدی گریبان گیر بنگاه های اقتصادی تابعه شده است.

راه حل و برنامه: حرکت به سمت ایجاد ثبات در زنجیره ی ارزش از طریق ایجاد کنسرسیوم های بزرگ و خوشه-های صنعتی با هدف تامین مواد اولیه و فروش محصولات و خدمات در درون زنجیره های شکل گرفته. همچنین سهولت در ارائه خدمات تامین مالی و اعتباری به سراسر این خوشه های صنعتی و کاهش هزینه های تولید و افزایش رقابت پذیری از دیگر ظرفیت های قابل تعریف در این خصوص است.

۵- وجود ریسک های متعدد در زمینه تحویل خوراک و یوتیلیتی از بخش دولتی به صنایع: بی تردید یکی از عمده ترین ریسک های صنعت، خصوصاً در چند سال اخیر بحث تامین یوتیلیتی و خوراک مورد نیاز از سوی بخش دولتی و حاکمیتی می باشد. قطع گاز صنایع پتروشیمی در زمستان، قطع برق صنعت فولاد در تابستان و عدم تخصیص خوراک مناسب برای سرمایه گذاری های جدید، بخشی از ریسک وارد شده بر حوزه تولید و صنعت می باشد که می بایست به نحو مقتضی از سوی حاکمیت تعیین تکلیف گردد. یکی از عمده ترین دلایل وضعیت موجود، قیمت گذاری دستوری بر بخش نیروگاهی بوده که موجب عدم جذابیت برای سرمایه گذاری های جدید گردیده و همچنین عدم سرمایه گذاری مناسب در زیر ساخت های حوزه نفت و گاز می باشد.

۶- ناتوانی در تعریف مدل سودآور و قابل اتکا برای مشارکت با مردم و بخش خصوصی واقعی به منظور بهره گیری از ظرفیت اقتصاد مردم پایه: وجود بنگاه های اقتصادی کم بازده و زیان ده در صندوق و از سویی دیگر، محدودیت و نارسایی ظرفیت های مدیریتی در بخش دولتی و نهادهای عمومی غیردولتی، عملکرد اقتصادی بخشی گسترده ای از بنگاه های اقتصادی تابعه را با مخاطراتی جدی مواجه ساخته است.

راه حل: در همین راستا در سال ۱۴۰۲ برنامه ریزی مفصلی در خصوص تعریف مدلی برای شراکت با بخش خصوصی و ظرفیت های اقتصادی مردمی شکل گرفت. برنامه ریزی به منظور تشکیل بخش OTC صندوق بازنشستگی کشوری جهت خروج از بنگاه داری و نهایی سازی مدل و پلتفرم بنگاه سازی غیرمداخله ای (مبتنی بر مشارکت بخش خصوصی در مدیریت و اداره ی بنگاه های اقتصادی تابعه ی صندوق)، ۲ محور اصلی پیشبرد این راهبردها در سال ۱۴۰۳ خواهد بود.

بر همین اساس برنامه واگذاری حداقل ۵۰ همت از شرکت های کنترلی تابعه، با روش هایی از جمله واگذاری کامل، ورود به بازار سرمایه، تهاجر و... تدوین گردیده است.

۷- برنامه ریزی ویژه به منظور بهره گیری از ظرفیت های اقتصاد دیجیتال: با توجه به اهمیت این مقوله و قابلیت های فراوانی که میتوان مبتنی بر اقتصاد دیجیتال در بنگاه های اقتصادی تابعه در راستای افزایش حجم تولیدات به کارگرفت، از نیمه دوم سال ۱۴۰۲ تمرکز بر ماژول های مختلف اقتصاد دیجیتال و کارکردهای قابل پیاده سازی در صندوق بازنشستگی کشوری در دستور کار قرارداشته است که طرح های راهبردی مرتبط با این حوزه در سال ۱۴۰۳ تعریف شده و استقرار آن ها در حال پیگیری می باشد.

۸- پیاده سازی اقتصاد دانش بنیان در شرکت های تابعه:

جهت پیاده سازی واقعی اولویت اقتصاد دانش بنیان در شرکت های تابعه با توجه به اثرات قابل توجهی که در پاسخ به نیاز های کشور، کاهش قابل ملاحظه هزینه های تولید و کاهش وابستگی به تکنولوژی غیر داخلی دارد، برنامه ریزی دنباله داری از سال ۱۴۰۲ در صندوق بازنشستگی کشوری صورت پذیرفته است که از آثار اجرایی آن می توان به تولید مواد اولیه تولید شیر خشک نوزاد در شرکت شیر خشک نوزاد صنایع شیر ایران، دانش بنیان نمودن برخی از محصولات تولیدی در شرکت صنایع بسته بندی فرآورده های لبنی و همچنین تعمیرات و داخلی سازی برخی از قطعات مورد نیاز شرکت پتروشیمی جم از جمله تعمیرات واحد کلد باکس، نام برد.